

Кой е най-големият мит, свързан с освобождението на България?

- Санстефанският мит е може би един от най-големите. Той е и една от най-трайните манипулации в историческата памет на българите, тъй като това всъщност е един договор за безсрочната окупация на България от Русия. В този договор няма никакви срокове за изтеглянето на руските войски, след като изтекат предвидените две години руска окупация. Дори има една разпоредба, в която се казва, че Русия ще изтегли войските си от всички останали части на Турция, с изключение на България. Няма никакъв международен контрол върху руската окупационна администрация. Разноските на окупационните сили са изцяло за сметка на окупираната страна.

Има още нещо много важно. Някои историци, по-скоро в червения спектър на българската политическа действителност, между които и проф. Константин Косев, също казват, че Санстефанският договор не е нищо друго освен една фикция. Реалният договор е Берлинският. Едва Берлинският договор намалява срока на руската окупация от 2 години на 9 месеца. Той изрично задължава, в рамките на три месеца след изтичането на 9-месечния срок, Русия да изтегли всичките си войски от България. От самото начало той поставя руската окупационна администрация под международен контрол. Именно благодарение на международния контрол руската окупационна администрация е принудена да пристъпи към създаването на български държавни учреждения. За съжаление тези важни подробности са известни на малко хора. Това се знае само от специалисти, а добре платени фалшификатори на историята, които сами се хвалят как народът ги е нарекъл професори, продължават да бълват тази зловредна легенда за Санстефанския договор.

▣ **Изучаваме историята си с русофилски, а това означава противобългарски поглед**

Освен това Санстефанският договор дава на Турция правото да прекарва свои войски през територията на Българското княжество. Така че дори и да се стигне евентуално до българско правителство, то само да помоли руските войски да останат в България.

- За какво освобождение тогава може да става дума?

Има и нещо друго - кое кара тогавашното българско общество преди съветското

нахлуване през септември 1944 г. да възприеме този мит. Това е криворазбраната мечта за България на три морета. България, обединила всички земи с българско мнозинство като население. Тези хора обаче не си дават сметка, че България и българите сами декларират пред света кое е българска територия с учредяването на Българската екзархия през 1870 година и с допитванията, проведени по силата на фермана, с който е учредена тя. В него изрично е записано, че е достатъчно 2/3 от населението да гласува в полза на Екзархията, за да премине тази територия към нея. По този начин по-голямата част от Македония, както и Северна България заедно с цяла Добруджа, Нишко и Поморавието и Южна България с една голяма част от Родопската област стават част от Българската екзархия. Нещо повече, Българската екзархия е и първата крачка на българите към независимостта. Според авторитетни наши историци в тази сфера, като Петър Ников и Зина Маркова, с учредяването на Екзархията българите получават и право на вътрешна автономия. Краят на този процес е чак на 22 септември 1908 година, когато България прокламира своята независимост. В тази картина на постепенно превръщане на България от османска провинция в пълноправен член на международната общност и напълно суверенна държава, Санстефанският договор всъщност няма никакво място, тъй като той не е нищо друго освен един опит на Русия да замени османското върховенство със собственото си владичество.

- Има ли и други заблуди около 3 март, с които живеят и днес българите?

- Една от големите заблуди изучаваме в училище още от крехка възраст - че видите ли Русия била донесла свобода и национално обединение на България, а по-късно Западът ни бил разпокъсал. Защото това беше представяно така от Русия, от руската пропаганда и руските дипломатически пратеници. Вярно е, че Берлинският договор разпокъсва България, но това е по предварително споразумение между Русия и Великобритания. Става дума за споразумението Шувалов – Солзбъри, което се държи в най-дълбока тайна, никой не знае тогава за него. А то е постигнато, тъй като Русия се стреми към сближаване с англичаните. Нещо повече, след като вече е наясно, че никой няма да й позволи да погълне България, Русия прави всичко възможно да разпокъса България на колкото се може по-малки части, за да няма някаква досадна допълнителна пречка при завладяването на Цариград, Босфора и Дарданелите. И между другото, цялата стратегия на Русия към Балканите е насочена именно към това – да завладее Босфора и Дарданелите. Което означава, че самото съществуване на България като държава и на българите като народ е несъвместимо с руската агресия на Балканите. Но както ви казах, тази манипулация заляга и днес в учебниците по история. Това е един от най-ярките и скандални примери как ние продължаваме да изучаваме собствената си история с русофилски, а това означава противобългарски поглед.

И още нещо много съществено. Санстефанският договор не съдържа никакви гаранции за правата и свободите на религиозните и етническите малцинства. Берлинският договор е този, който задължава и Княжество България, и Румъния, и Сърбия, и Черна Гора да зачитат правата на всички малцинства, забранява да има дискриминация на етническа и религиозна основа. Така Берлинският договор, който с право е охулен,

защото България е разпокъсана, макар че това не е решение на Берлинския конгрес, а решение на Русия и Великобритания, всъщност ни приобщава към европейския свят.
- Ако върнем лентата назад, до 1990 година чествахме 9 септември за национален празник. Той също беше един мит, но поколения наред се идентифицираха с него?

- Това беше постигнато с насилие. Девети септември беше наложен за национален празник от комунистическия режим. Това не беше свободен избор, а стана по логиката на "министерството на истината" на Джордж Оруел и по рецептата на Гьобелс - една лъжа да се повтаря дотогава, докато стане истина. Типично комунистическа пропаганда, кръвосмразяваща по своя антинационален и античовешки характер, защото чествах за национален празник завладяването на собствената ти страна от най-чудовищния диктатор на всички времена, какъвто е Йосиф Сталин. Може ли да се празнува фактът, че съветското нахлуване бележи началото на едно масово изстребване на духовния, политическия и стопанския елит на българската нация? Затова още тогава повечето българи не чувстваха този ден като национален празник, но не смееха да го споделят открито. За тях 9 септември беше просто неработен ден. Между другото, има и нещо хумористично в 9 септември. На 8 септември, след като Сталин е обявил война на България, започва да навлиза червената армия в наша територия. Операцията по окупирането на страната всъщност привършва на 16 септември. На втория ден от съветското нахлуване някаква група хора се събира във Военното министерство с любезното съдействие на тогавашния военен министър ген.Иван Маринов и се самопровъзгласява за правителство. Нещо подобно се случва в Норвегия през април 1940 година, когато в страната нахлува армията на националсоциалистическа Германия. Тогава едно лице, на име Видкун Куислинг, се събира със свои привърженици и се самопровъзгласява за правителство. Но няма историк, който да твърди, че това е бил някакъв преврат, а още по-малко революция. Така че това, което се случва на 9 септември в България, не е никакъв преврат, а за революция изобщо не може да става дума. Това е някаква трагикомична оперета в момента на завладяването на България от една чужда армия, от най-страшната и античовешка система, която познава историята на човечеството.

- Но младото поколение чувства и 3 март само като един почивен ден. Каква е причината за този нихилизъм?

Това е така, защото историята продължава да се изучава през един чужд поглед. Продължават да се повтарят едни отдавна остарели стереотипи на национализъм. И това младо поколение в този глобализиращ се свят, което с интернет може да достигне до всички точки на планетата, мисли, че това е някаква овехтяла дреха, за която се пита защо му е. Тази дата е нещо изкуствено, реално не е донесла нищо добро на българите. На младите тя не им е симпатична, защото и днес режимът в Русия не е демократичен. И днес на никой, който иска да излезе от България, не му минава през ума да си търси

работа и по-добър живот в Русия. Включително синовете и дъщерите на най-върлите комунисти търсят реализация в Западна Европа и в Щатите.

- *Преди няколко години общественици предлагаха 24 май за национален празник. Има ли място за дебат в тази посока?*

- Според мен 3 март по никакъв начин не може да бъде национален празник. Това е просто една историческа дата, която се използва за съжаление от твърде влиятелните среди, които са на московска заплата, за да поругават националното ни достойнство. Защото опитът да се замени една чужда власт с друга е всичко друго но не и освобождение. А истината е, че няма завоевател, който да се нарича завоевател. Той винаги определя себе си като освободител или в най-лошия случай - като обединител. Между другото, войната от 1877-1878 г. не се е приемала еднозначно още тогава от българите. Самото посрещане на руснаците, и то според руски дипломатически документи, няма нищо общо с идиличната картина на дядо Вазов за дечицата, които посрещали братушките с крушки. Защото руснаците започват да действат като в завоювана територия, с всичко произтичащо от това – произвол, структурата на Екзархията безапелационно е подчинена на руската окупационна администрация, започват грабеж и насилие, които според признанията на един руски дипломат, са накарали все повече българи да се питат дали не е било по-добре да си останем под властта на султана, отколкото под могъществено покровителство на Царя Освободител, наречен “освободител” не заради България, а заради това, че е премахнал крепостното робство в Русия през 1861 година.

Колкото до идеята национален празник да стане 24 май, това също предизвиква у мен резерви, тъй като с тази дата и сега се злоупотребява, като става повод за разни панславистки излияния. 24 май се чества като Деня на славянската писменост и българската култура, макар че писмеността си е българска и е възприета от редица народи, между които само някои са славянски. Между другото, славянските народи, които пишат на латиница, са повече от славянските народи, които си служат с кирилицата.

- *Коя дата от историята, като съдържане и функции, според вас е най-подходяща?*

- Като функция националният празник трябва да обединява нацията, но едновременно с това – да ни приобщава към европейските ценности. И в този смисъл национален празник на България може да бъде 6 септември, съединението на Княжество България с Източна Румелия. Може да бъде и 22 септември, обявяването на независимостта. И двете събития първо са чисто българско дело и второ - се посрещат с одобрение от абсолютно всички политически сили, от цялото българско общество. Тогава има наистина невероятно единение. Но личните ми предпочитания са насочени към Деня на независимостта. Тогава именно България става пълноправен член на международната

общност, става част от Европа. Това е събитието, което дори един краен левичар като Димитър Благоев, чиито наследници претендират, че са днешните комсоциалисти, посреща с одобрение и гледа на това събитие изцяло положително. Освен това прокламирането на независимостта на България е дело на самите българи, което не е осъдено от нито една политическа сила. Това би могло наистина да обедини всички българи.

Позицията ми се споделя и от много други хора. Аз непрекъснато работя в тази посока. Надявам се аргументите ми да накарат хората да се замислят и да разберат значимостта на 22 септември и унизителната същина на 3 март.

- Ще се измъкне ли народът от клишетата и стереотипите в собствената си история?

Знаете ли кое е най-отвратителното на днешното време? Не че е по-лош животът, отколкото беше по времето на комунизма. Това са глупости, защото сега хората материално живеят по-добре и което е по-същественото – имат свободата. Но онези, които бяха на власт преди 1989, са на власт и сега. Това означава, че цялата училищна и образователна система, учебниците по история, това, което се lee от медиите, повечето от които са също в ръцете на разни кадри на комунистическата ДС, непрекъснато набиват в главите ни клишета и българинът не може да се освободи от тези убийствени за него митове. Ще бъде много трудно това наистина да се случи. Но знаете ли, утешавам се с книгата „Изход” от Стария завет. В нея е записано, че Моисей трябвало да води 40 години еврейския народ през пустинята, за да минат 40 години от края на робството и да станат евреите най-сетне свободни. Вече минаха 20 години от падането на Берлинската стена, ще трябва да изчакаме още 20. Надявам се, че тогава и българите ще станат наистина вече свободни. Тогава може би ще имаме и нашия достоен национален празник. Всичко би могло да се случи и по-рано, ако повече хора в българското общество се обединят около идеята за нов национален празник.